

SPIS TREŚCI

Szacunek zamiast chleba

albo: Jak ułatwić sobie życie, nie tracąc dobrego samopoczucia	9
--	---

Ekonomia biedy

albo: Dlaczego oni nie wychodzą z nędzy?	15
Integracja na modłę komunistyczną	17
„Aksamitna rewolucja” przychodzi ze szczotką do szorowania	20
Wschodni Europejczycy i ich Romowie	22
„Robi się dla nich wszystko, a mimo to...”	25
Europa i projekt wychowania narodu	27
Jak Węgrzy biorą swoich Romów do galopu	29
Biedny musi starać się bardziej	31
„Wykształcenie jest sprawą kluczową”. Czyżby?	34
Przeszkody na drodze do szkoły	37
O głupiej tezie, że Romowie są głupi	39
O braku rozsądku w rozsądnym oszczędzaniu	42
Cud z prądem w Stolipinowie...	45
...i listy życzeń z Pata-Rât	48
Nie planować, jedynie pomagać	50

W drodze na Zachód

albo: Dlaczego tu przyjeżdżają i czego szukają?	53
Wizyta w czarnym zagłębiu	55
Włochy i Francja – fałszywi nomadzi	58
Gminy wobec biedaków dawniej i dziś	60
Bycie obywatelem UE ma swoje minusy	63
Serbia i Macedonia utrudniają wyjazd swoim obywatelom	65

Deportacje z Niemiec do Kosowa	68
„Chcę wrócić do pani Wegmann!”	70
Powrót ludzi-cieni	72
Historia przymusowej prostytucji	75
Handel ludźmi czy ucieczka od nędzy?	78
Czy można zabronić żebractwa?	81
Czy oni się na tym bogacą?	83
Gest pokory i jego głębszy sens	85

Fakty i stereotypy

albo: Czy oni częściej od innych wchodzą w konflikt z prawem?	87
Spokój w fawelach	88
Morderstwo w Tor di Quinto	91
Nienawiść i wypędzenie – przypadki z Węgier i Słowenii	92
Czy istnieją „kryminalne rodziny”?	95
Tradycja trików i sztuczek	97
Czy istnieje „większość przestrzegająca prawa”?	100
Mało liczb, dużo historii	102
Jak się wspólnie żyje w jednej wsi	105
Gyöngyöspata albo porażka cywilizacji	107
Romowie jako symboliczne figury kapitalizmu	109
Przestępstwo zorganizowane I – handel ludźmi	111
Przestępstwo zorganizowane II – kradzież metali	113

Historia i kultura

albo: Co stanowi o ich odmienności?	117
Wuj Tom w Rumunii – dziedzictwo niewolnictwa	119
Posttraumatyczny syndrom niewolnika	122
Za żadną cenę się nie wyróżniać albo wyróżniać się za wszelką cenę	124
Jak najbiedniejsi stali się rzemieślnikami Wschodu...	125
...nie zyskali jednak uznania	128
Podróż do czarodziejskiego świata Kełderaszy	132
Czy Romowie są właściwie Hindusami?	134
Nieporozumienia etnologów	136
Pielgrzymka do Macedonii	139
Co właściwie znaczy „typowo romskie”?	141
Nikt nie ustala, jak powinno być	144
Migranci jak inni	146

Naród, który nie stał się narodem

albo: Czy oni są narodem, czy tylko podrzędną warstwą społeczną?	149
„Etnolodzy i socjolodzy”	151
„Naród niepełnowartościowy” czy przedmiot zabiegów wychowawczych	152
Naziści, marzyciele, komuniści	154
Pierwsze kroki w świat polityki	156
Narodowy ruch romski	158
Awans do rangi narodu	160
Dlaczego nie udało się stworzyć narodu	162
Kto jest Romem, a kto nie	165
Romowie czy Cyganie	166
My i wy	170
Sukcesy ruchu	172

O nędzy polityki

albo: Kogo właściwie reprezentują wszystkie te organizacje?	179
Kto tworzy romską elitę	181
Garnek na pieniądze	184
<i>Gypsy industry</i> i jego mile widziana niegospodarność	185
Lustereczko, co ty na to, kto jest w UE demokratą?	188
Król, cesarz, prezydent	190
Jak pokolenie '68 odkryło Romów	192
Podróż do pewnej wioski w Transylwanii	196
Alians z fałszywymi przyjaciółmi	198
Głosy można też kupić i sprzedać	201
Mroczni książęta Bułgarii	204
Dlaczego Romowie niechętnie wybierają Romów	206

Do czego potrzebni są Romowie

	209
Co by było, gdyby nie było Romów	211
Kto jeszcze ma problemy	213

Aneks

Informacja o źródłach	221
Informacja o autorze	229